

هیجی کاتا

و

اونو

سوندرا فرالی و تاما ناکامورا

برگردان فارسی

نیاز اسماعیل پور

علی رضا اسماعیل پور

فرهنگ نشر نو

با همکاری نشر آسیم

تهران - ۱۳۹۸

فهرست

- ۱۷ پیشگفتار برگردانِ فارسی
- ۲۱ پیش درآمد
- فصل یک: پدیدآوران بوتو**
- ۲۹ ریشه‌های بوتو؛ کازه داروما
- ۳۴ بوتوی هیجی کاتا
- ۳۷ طبیعت، گل و ریخت‌شناسی بوتو
- ۴۱ جادوی جهانی بوتو
- ۴۸ هیجی کاتا؛ جسدی که ناامیدانه بر پای ایستاده است
- ۴۹ کونیو یونه‌یاما
- ۵۱ آموختن نوتنز
- ۵۳ تخدیر اونو
- ۵۴ توکیو
- ۵۶ نام‌های نو
- ۵۸ کازو اونو؛ زندگی هنری

۱۳۵	کینجیکی (رنگ‌های ممنوع، ۱۹۵۹)
۱۴۱	بارایرو دانسو ^۲ (رقص به رنگ گل سرخ، ۱۹۶۵)
۱۴۵	نیکوتایی نو هانران (طغیان جسم، ۱۹۶۸)
۱۵۲	یادداشتی بر ناتسو نو آراشی (طوفان تابستان، ۱۹۷۳)
۱۵۳	لا آرختیننا شو (در ستایش لا آرختیننا، ۱۹۷۷)
۱۵۹	سوییرن (نیلوفر آبی، ۱۹۸۷)
۱۶۵	گفت‌وگو با یوشیتو اونو درباره‌ی اجرای نیلوفر آبی
۱۶۷	آینده‌ی بوتو

فصل چهار: تجربه‌های رقص

۱۷۱	درآمدی بر اکتشاف‌های دگردیسانه
۱۷۷	ناتسو ناکاجی ما؛ هیچ شدن/ هست شدن
۱۸۷	یوشیتو اونو؛ بردباری برای آغاز نکردن
۱۹۶	یومیکو یوشیوکا؛ رزونانس بدن
۲۰۴	ایتو موریتا و میکا تاکه‌اوچی؛ ابعاد روان-تنی بوتو
۲۱۱	جینن بوتوی آتسوشی تاکه‌نوچی
۲۱۷	فرانسس بارب و تمرین بوتوفو
۲۲۴	نوبو هارادا؛ بوتو همه چیز است
۲۳۰	یوکیو واگوری و مجموعه لوح فشرده‌های بوتو کادن

۲۳۵	گاه‌شمار هیجی کاتا و اونو و پیدایش و رشد بوتو
۲۳۷	واژه‌نامه
۲۴۱	کتاب‌نامه
۲۵۱	نمایه

۶۵	رقصنده‌ی مادرزاد
۶۸	با هم و جدا از هم
۷۲	دوباره با هم
۷۳	اجراهای جهانی اونو
۷۴	اونو؛ پلی برای پیوند
۷۸	بوتو، جامعه و بهبودی

فصل دو؛ سخنان هیجی کاتا و اونو

۹۳	جانیان و دیوانگان
۹۳	تاریکی زیستن/ تاریکی نوشتن
۹۵	بدن به مثابه‌ی روح
۹۵	نوشتن بدن بوتویی/ حرف زدن بدن بوتویی
۱۰۰	جسد بودن
۱۰۱	بوتوفوی هیجی کاتا؛ تصویر چیست؟
۱۰۸	واژگانی که می‌رقصند؛ تصویرهای اونو
۱۱۱	تاریکی معنوی؛ مفهوم کونپاکو در کارگاه‌های اونو
۱۱۲	اونو چگونه آماده می‌شود؛ واژگانی برای سخن بدن
۱۱۶	قرل‌آلای قلاب‌شده‌ی رودخانه‌ی ایشیکاری
۱۲۲	بدن به مثابه‌ی جهان؛ یوشیتو و کازو از عشق و مراقبت می‌گویند

فصل سه؛ رقصی برای مرگ، قربانی‌گری و معنویت

۱۲۷	دو بوتوییست؛ چرا آنها این‌گونه می‌رقصند؟
۱۳۰	رقص به مثابه‌ی تجربه؛ پوست انداختن بدن اجتماعی
۱۳۳	به چالش کشیدن مدرن‌سازی

ریشه‌های بوتو؛ کازه داروما^۱

با یک تعریف آغاز می‌کنیم؛ «داروما» عروسک‌مانندی بی‌دست و پا است که طوری طراحی شده که پس از هر ضربه، سر جایش برمی‌گردد و در ژاپن نماد «ایستادگی تا پیروزی» است. افزون بر این، کوتاه‌شده‌ی واژه‌ی «بودی دارما»^۲ نیز هست؛ راهبی افسانه‌ای اهل خاورمیانه که گفته می‌شود آیین بودا را در حدود سال ۵۰۰ پیش از میلاد به چین برده است. پس از آن هم این آموزه‌ها در سال ۳۷۲ میلادی راهی کره شد و سرانجام به ژاپن رسید و شاهزاده شوتوکو^۳ در سال ۵۹۴ میلادی آن را مذهب رسمی ژاپن اعلام کرد.

در فوریه‌ی ۱۹۸۵ تاتسومی هیجی‌کاتا شبی پیش از آغاز جشنواره‌ی بوتو ۸۵ توکیو و سالی پیش از مرگش در آساهی هال^۴ متنی را با نام «کازه داروما» (دارومای باد) خواند که داستان یک راهب بودایی باستانی بود به

1. Kaze Daruma

2. Bodhidharma

3. Shōtoku

4. Asahi Hall

تصویر ۱: تاتسومی هیجی کاتا در خانه‌ی آرام^۱. عکس از ریوزن توری^۲. مجموعه‌ی عکس تاتسومی هیجی کاتا.

1. Calm House

2. Ryozen Torii

نام کیوگایی^۱ که از زمستان‌های سخت زادگاهش آکیتا^۲ تعریف می‌کند؛ جایی که چندین داروما در باد استخوان‌سوز این سو و آن سو قیل می‌خوردند. هیجی کاتا می‌گوید حرکت داروما ی باد در آستانه‌ی در خانه که گاه می‌ایستد و گاه به سوی خانه پرت می‌شود، «یک بوتوی آغازین بوده است». او به یاد می‌آورد چگونه در زمان کودکی‌اش در روستایی گل‌آلود و پوشیده از برف، زغال نیم‌سوخته به خوردش داده‌اند تا کج خلقی‌اش را درمان کنند. سپس از سومین دوره‌ی تاریخی «شوا»^۳ می‌گوید که هم‌زمان با تاریخ تولد او (۱۹۲۸) سرآغاز جنگ بود؛ «وقتی که آسمان آسیا داشت اندک‌اندک و به‌شکلی هراس‌انگیز تیره و تیره‌تر می‌شد» (هیجی کاتا، ۲۰۰۰: ۷۴). دوره‌ی تاریخی شوا در ژاپن (۱۹۲۶-۱۹۸۸) با محدوده‌ی عمر هیجی کاتا (۱۹۲۸-۱۹۸۶) هم‌پوشانی دارد؛ دوره‌ای نشانگر طول عمر یک امپراتور که سلسله‌اش از سال ۶۴۵ آغاز شده و نیز معیاری برای پیوند با تاریخ میلادی‌ست.

هیجی کاتا در طول زندگی‌اش شاهد بود که چگونه ژاپن پیش از جنگ، چهره‌ای نظامی به خود گرفت و پس از جنگ به سوی غرب رنگ باخت. او شاهد شکست ژاپن و دگرگونی‌های شدید در ارزش‌های سیاسی و اجتماعی آن به‌ویژه در دهه‌ی ۱۹۶۰ بود. هیچ جنبه‌ای از زندگی ژاپنی‌ها از تغییرات سیاسی هم‌زمان جهان در امان نماند. به سال ۱۹۶۸ در ژاپن هم مانند آمریکا و اروپا، جوانان به‌شکلی بی‌سابقه به خیابان‌ها ریخته بودند و همان زمان بود که هیجی کاتا، رقص طغیان جسم^۴ را اجرا کرد؛ هر چند انقلاب تئاتری هیجی کاتا، چپ مدرن شمرده نمی‌شد و همگام با اعتراض‌های روز نیز نبود. در آن سال‌های پس از جنگ، ژاپن زیر چتر آمریکا به پیشرفت اقتصادی بی‌مانندی دست یافت و به یکی از توانمندترین قدرت‌های اقتصادی جهان تبدیل شد.

1. Kyogai

۲. Akita؛ استانی در شمال غربی ژاپن. - م.

۳. Showa؛ دوره‌ای در تاریخ ژاپن هم‌زمان با حکومت امپراتور هیروهیتو از ۱۹۲۶ تا ۱۹۸۹. - م.

4. Revolt of Flesh